

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/65/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122200832
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122200832.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. A., nar. X.X.XXXX a B. A., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, deti rodičov: matky - C. A., nar. X.X.XXXX, bytom D. XX, E., t. č. bytom C. X, E., právne zastúpenej advokátom: JUDr. Milošom Chrenkom, so sídlom Hlavná 25, Trnava a otca - C. A., nar. XX.X.XXXX, bytom F. G. E. XX, E., právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Mutkovič, s.r.o., so sídlom SNP 10, Hlohovec, o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 13. júna 2022 sp. zn. 27P/7/2022-124, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie mení nasledovne:

S účinnosťou od 10.02.2022 sa z v y š u j e vyživovacia povinnosť otca k mal. A. zo sumy 80,- eur na sumu 130,- eur mesačne a k maloletej B. zo sumy 70,- eur na sumu 110,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Nedoplatky na zročnom výživnom za obdobie od 10.02.2022 do 31.05.2022 vo výške 184,- eur na maloletú A. a vo výške 146,- eur na maloletú B. je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 21P/63/2018-32 zo dňa 11.12.2018 v časti určenia výživného.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú A. zo sumy 80 eur na sumu 110 eur a na maloletú B. zo sumy 70 eur na sumu 90 eur mesačne, splatnú vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 10.02.2022 (výrok I.), uložil otcovi povinnosť zaplatiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 10.02.2022 do 31.05.2022 vo výške 110,36 eur na maloletú A. a vo výške 73,57 eur na maloletú B. v mesačných splátkach po 20 eur na každé z detí, splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia pod následkom straty výhody splátok (výrok II.), čím zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 21P/63/2018-32 zo dňa 11.12.2018 v časti určenia výživného (výrok III.) a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok IV.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil podľa § 62 ods. 2, ods. 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine, vecne tým, že návrh matky na zvýšenie výživného vyhodnotil ako čiastočne dôvodný. V

odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že matka sa domáhala zvýšenia výživného na sumu 150,- eur na maloletú A. a 140,- eur na maloletú B. od podania návrhu, t.j. od 10.02.2022. Návrh odôvodnila uplynutím času od poslednej úpravy výživného a zvýšením nákladov na strane maloletých detí. Otec súhlasil so zvýšením výživného o 20,- eur na každé z detí, viac mu to vzhľadom na jeho mesačné výdavky nevychádza. Súd mal v konaní preukázané, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, rozvedeným rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 21P/63/2018 zo dňa 11.12.2018, ktorým deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť výživné 80,- eur na A. a 70,- eur na B.. Od poslednej úpravy výživného v roku 2018 uplynula doba 3 rokov, zmenili sa pomery na strane maloletých detí ale i rodičov. Výdavky maloletých detí prirodzene vzrástli, nakoľko v čase posledného rozhodovania mali 7 a 5 rokov, A. bola žiačkou X. triedy a v súčasnosti je žiačkou X. triedy základnej školy, teda nastúpila na druhý stupeň školy a B. chodila do materskej školy a v súčasnosti chodí 2. triedy základnej školy. Súd považoval za primerané pravidelne sa opakujúce výdavky na maloletú A. vo výške 338,- eur a na maloletú B. 315,-eur mesačne. Súd ďalej skúmal, či došlo k zmene pomerov oboch rodičov a zistil, že sa zmenili pomery na strane matky, ktorej vzrástol príjem od posledného rozhodovania zo sumy 800,- eur na sumu 1.008,45 eur, pričom poberá aj daňový bonus na dve deti 87,20 eur a rodinné prídavky 25,88 eur na každé dieťa. Príjem otca sa výraznejšie nezvýšil, v čase predchádzajúceho rozhodovania mal čistý príjem 943,-eur mesačne bez daňového bonusu a v súčasnosti má príjem 954,- eur vrátane vedľajšieho pracovného pomeru. V minulosti mal príjem aj z brigády, ktorá však bola ukončená z dôvodu neprejazdnosti mostu v Hlohovci, teda otec prišiel o príjem bez svojho zavinenia, pričom príjem otca z tejto činnosti bol podľa predložených dokladov minimálny a to 10,51 eur za január a február 2022 spolu a táto brigáda výraznejšie jeho pomery neovplyvňovala. Výdavky otca sú 714,20 eur, bez vyčíslenia stravy, na jeho výdavkoch na domácnosť je povinná podieľať sa pomerne aj jeho priateľka, ktorá s ním býva aj so svojimi deťmi. Napriek tomu, že sa príjem otca zvýšil len nepatrne od posledného rozhodovania, súd považoval za dôvodné zvýšiť výživné a to vzhľadom na odstup času od posledného rozhodovania o výživnom a na prirodzené zvýšenie výdavkov maloletých detí nástupom do školy a na druhý stupeň základnej školy.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že zaužívaná rozhodovacia prax súdov pri určovaní výšky výživného na všetky vyživovacie povinnosti je v rozpätí 20% až 30% z čistého príjmu povinného rodiča. Otec má dve vyživovacie povinnosti, obe deti chodia na základnú školu, majú primerané výdavky vzhľadom na svoj vek. V konaní neboli preukázané mimoriadne výdavky maloletých detí, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného nad dolnú hranicu príjmu otca. Preto súd zvýšil výživné na A. zo sumy 80,- eur na 110,- eur a na B. zo sumy 70,- eur na 90,- eur, spolu na sumu 200,- eur mesačne, čo je nad dolnou hranicou 20% (190,80 eur) z príjmu otca 954,- eur. Takto určené výživné súd považoval za primerané a to vzhľadom na skutočnosť, že matka má o niečo vyšší príjem ako otec a teda jej vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom je približne v rovnakej výške, zároveň na výživu detí sú určené aj rodinné prídavky a príjem matky je zvýšený aj o daňový bonus na dve deti, ktorý poberá. Matka svoju vyživovaciu povinnosť nenahrádza osobnou starostlivosťou o maloleté deti, nakoľko chodia do školy. Zároveň súd vyčísľil nedoplatok otca na takto zvýšenom výživnom za obdobie od zvýšenia výživného, teda od 10.02.2022 do 31.05.2022, ktorý na maloletú A. predstavuje 110,36 eur a na maloletú B. 73,57 eur a povolil otcovi splatiť nedoplatok v splátkach po 20,- eur mesačne na každé dieťa, splatných spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP.

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka, majúca za to, že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom a v nadväznosti na to zvýšil výživné nedostatočne. Súd správne uzavrel, že došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých, ktorých výdavky značne vzrástli, keď pravidelné mesačné výdavky na maloletú A. predstavujú 338 eur a výdavky na maloletú B. 315 eur mesačne, nesprávne však ustálil sumy zvýšeného výživného. Rozhodnutie nie je v záujme maloletých a je teda v rozpore so zákonom i s ustálenou rozhodovacou praxou súdov vyššieho stupňa. Aplikujúc ustálenú prax Krajského súdu Trnava, určil súd výživné na úplne spodnej hranici tejto sadzby (výživné spolu 200 eur z čistého príjmu otca 954 eur, t.j. 20,96 %), hoci skutkové okolnosti prípadu takéto nízke určenie neodôvodňovali, keďže takéto výživné pokrýva iba 32 % výdavkov maloletej A. a 28 % maloletej B., vychádzajúc zo súm ustálených odôvodnených výdavkov na deti. Je neprijateľné, aby rodič, ktorý má deti zverené do osobnej starostlivosti napriek tejto starostlivosti hradil aj prevažnú časť výdavkov na deti. Ustálená súdna prax zdôrazňuje, že rodič, ktorý nemá deti zverené do osobnej starostlivosti, by mal absenciu svojej osobnej starostlivosti kompenzovať finančným plnením, t.j. platením výživného, ktoré by malo predstavovať prevažnú časť celkových výdavkov. Argumentácia súdu, že matka svoju vyživovaciu

povinnosť nenahrádza osobnou starostlivosťou o maloleté deti, ktoré chodia do školy je nesprávna, voluntaristická a pre matku urážlivá. Deti sú relatívne malé a potrebujú matkinu každodennú starostlivosť (varenie, pranie, žehlenie, nakupovanie, vozenie k lekárom či na krúžky, učenie atď.), pričom je zrejmé, že tieto úkony robí matka. Obvyklá prax súdov ustálila, že rodič, ktorý sa o deti osobne nestará by mal hradiť dve tretiny celkových finančných výdavkov na maloleté deti, čiže otec by mal hradiť u maloletej A. sumu 225 eur (2/3 tretiny zo sumy 338 eur) a u maloletej B. sumu 210 eur (2/3 zo sumy 315 eur). Aj pri posudzovaní primeranosti výživného čisto abstraktne treba považovať výživné určené súdom za nedostatočne nízke už v porovnaní so sumou životného minima v zmysle zákona č. 601/2003 Zb. zákonov, ktorá predstavuje v prípade nezaopatreného maloletého dieťaťa sumu 99,56 eur do 30.06.2022 a sumu 107,03 eur od 01.07.2022. Neexistuje žiaden racionálny dôvod, aby pracujúci muž dosahujúci mzdu na úrovni priemeru v národnom hospodárstve platil na svoje deti iba sumu zodpovedajúcu, resp. nižšiu ako je životné minimum. Súd pritom bral do úvahy de facto iba jediné kritérium a to čistý mesačný príjem povinného, výsledkom čoho je potom určenie príliš nízkeho výživného. Matka uznáva, že príliš striktné stanovenie výživného ako 2/3 odôvodnených výdavkov detí by mohlo na povinného dopadnúť príliš tvrdo bez zohľadnenia príjmov povinného, avšak rovnako nesprávny je aj prístup, ktorý aplikoval okresný súd. V danom prípade je preto potrebné spravodlivo vyvážiť obe kritériá, t.j. zohľadniť výšku opodstatnených a preukázaných výdavkov maloletých, ktoré by mal otec hradiť otec v prevažujúcej miere (optimálne v dvoch tretinách) a následne túto sumu korigovať tak, aby spadala do rámca, ktorú akceptuje súdna prax vytvorená najmä Krajským súdom Trnava, t.j. do rozsahu 20 až 30 % z príjmu povinného rodiča. Primeranou podľa názoru matky by bola suma výživného 150 eur na maloletú A. a 140 eur na maloletú B., t.j. spolu 290 eur na obe deti, čo predstavuje 30 % čistého mesačného príjmu otca. Navyše otec plne nevyužíva svoj potenciál, t.j. nevynakladá reálnu snahu na zlepšenie svojich príjmových pomerov, keď aktuálne dosahuje v podstate identické príjmy ako v roku 2018, čo v kontexte vysokej inflácie znamená, že de facto zarába menej ako pred štyrmi rokmi, ktorú pasivitu mal súd pri posudzovaní jeho možností a schopností brať do úvahy. Matka tiež poukazuje na prudký nárast cien a rekordnú mieru inflácie, ktorá dosiahla v máji 2022 hodnotu 12,6 %. Napokon matka napadla aj rozhodnutie, ktorým súd umožnil otcovi splácať nedoplatok v mesačných splátkach po 20 eur na každé dieťa. Matka sa domnieva, že niet žiadneho osobitného dôvodu na to, aby mal otec možnosť zaplatiť výživné neskôr, rozhodnutie je v priamom rozpore so záujmami maloletých detí, keďže bežné výživné má spotrebný charakter a je určené na výdavky, ktoré v danom mesiaci vzniknú. Deti takto de facto v prípade povolenia splátok úverujú svojho otca a čím dlhšia je lehota splácania dlhu, tým dlhšie deti čakajú na peňažné prostriedky, hoci potreby, na ktoré je výživné určené už dávno použili. Navyše pri celkovo nízkej výške nedoplatku nie je ani objektívna potreba umožňovať splácanie takejto nízkej sumy v splátkach. Takéto rozhodnutie predstavuje neodôvodnené zvýhodnenie otca na úkor maloletých detí, odhládnuť od toho, že v danom prípade súd svoje rozhodnutie v tejto časti ani nijako nezodôvodnil. Matka preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že výživné na maloletú A. zvýši s účinnosťou od 10.2.2022 na sumu 150 eur a na maloletú B. na sumu 140 eur mesačne a zaviazal otca vyčíslený nedoplatok na výživnom zaplatiť jednorazovo v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

5. Otec v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že pokiaľ ide o výšku pravidelných výdavkov maloletých, súd dospel k správnejmu záveru u maloletej B. vo výške 315 eur mesačne, avšak nakoľko maloletá A. sa podľa informácie otca nestavuje v škole, ale doma, jej výška jej mesačných výdavkov predstavuje 308 eur mesačne. Súd v odôvodnení rozsudku neuvádza, že došlo k podstatnej zmene pomerov len konštatuje, že došlo k zmene pomerov a návrh matky bol podaný dôvodne. Otec nesúhlasí s tvrdením matky, že súd vychádzal len z čistého príjmu otca, keďže z odôvodnenia rozsudku zreteľne vyplýva, že súd sa vysporiadal so všetkými v konaní uvádzanými skutočnosťami vrátane príjmov a výdavkov oboch rodičov i výdavkov detí. Matka žiadnym spôsobom nepreukázala zvýšenie výdavkov na maloleté deti od posledného určenia výživného, z dokladov, ktoré v konaní predložila ňou tvrdené skutočnosti nevyplývali a súd vychádzal len z jej výpovedí. Nie je pravda, že by určené výživné bolo neadekvátne potrebám detí. Matka vychádza z mylných predstáv pri určení výživného, na výživnom sa majú podieľať obaja rodičia. Ak medzi príjmami rodičov nie sú markantné rozdiely, otec má za to, že by sa mali na výžive detí podieľať približne rovnakou mierou. Keďže matka má podstatne vyšší príjem ako otec a nižšie výdavky ako on, tiež poberá na každé dieťa rodinné prídavky vo výške 25,88 eur a uplatňuje si daňový bonus vo výške 87,20 eur, potom výška výživného bola určená správne a spravodlivo. Otec tiež dáva do pozornosti, že sa o deti nemôže starať a stretávať v takej miere ako by chcel, pretože matka mu v tom dlhodobo bráni a táto skutočnosť nesmie byť na ťarchu otca. Keď to situácia dovoľuje, otec sa snaží deťom kupovať darčeky ako hry, oblečenie a pod., prípadne ich vziať aspoň na krátky výlet. Pokiaľ matka vyčítala otcovi príliš nízky príjem, otec má za to, že jeho čistý príjem je priemerný

až nadpriemerný v SR, pričom otec vykonáva i platenú činnosť bytového tajomníka a v minulosti mal brigádu na privyrobenie si, ktorú stratil bez vlastného zavinenia, preto mu nie je možné vyčítať pasivitu, práve naopak. Otec tiež poukazuje na spôsob určovania výživného pre maloleté deti využívaný v súdnej praxi, uvádzaný v publikácii JUDr. Vladimíry Slobodovej, napr. v knihe „Maloletí - výživné a neodkladné opatrenia súdu“ (r. 2018), kde okrem iného uvádza, že v SR nie je zákonom upravený spôsob výpočtu výživného na maloleté dieťa, súdna prax si však zaužívala určité pomôcky založené na matematickom výpočte výživného pre povinného rodiča s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Do prvej kategórie patria deti od narodenia do skončenia základnej školy a v takom prípade výživné vypočítané povinnému rodičovi predstavuje najviac 20 % z jeho čistého mesačného príjmu, u detí navštevujúcich strednú školu najviac 25 % z jeho čistého mesačného príjmu a u študenta vysokej školy najviac 30 % z jeho čistého mesačného príjmu. Ak má povinný rodič viac vyživovacích povinností, percentuálna suma z jeho čistého príjmu sa rozdeľuje medzi všetky jeho vyživovacie povinnosti s ohľadom na ich vek a potreby. Z uvedeného, podľa názoru otca vyplýva, že otec by mal byť zaviazaný na úhradu výživného na obe maloleté deti vo výške predstavujúcej najviac 20 % z jeho čistého príjmu, t. j. 20 % z cca 915 eur. Vzhľadom k uvedenému otec považoval napadnutý rozsudok za správny a navrhol ho potvrdiť.

6. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného dospel k správnym skutkovým a právnym záverom.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je z dôvodu nie celkom správneho právneho posúdenia veci prvoinštančným súdom potrebné korigovať.

8. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie bolo zvýšenie výživného na maloletého dieťa. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý v danom prípade nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov prvoinštančného súdu, ktoré viedli k zvýšeniu výživného z pôvodnej sumy 80,- eur u mal. A. na 110,- eur a zo sumy 70,- eur na 90,- eur u mal. B. od 10.02.2022 (teda od podania návrhu) pri súčasnom uložení povinnosti zaplatiť aj vyčíslené nedoplatky na zročnom výživnom v mesačných splátkach po 20,- eur na každé dieťa.

9. Matka považuje výšku výživného určenú prvoinštančným súdom za príliš nízku vzhľadom na súdom zistené náklady na výživu maloletých ako aj možnosti a schopnosti otca. Podstatou jej odvolacej argumentácie je nerešpektovanie zákonom stanovených kritérií pre určenie výživného a to nezohľadnením zistenej výšky odôvodnených nákladov maloletých na výživu a podielu matkinej osobnej starostlivosti o maloleté deti, v dôsledku čoho podľa nej súd určil výživné na obe deti neprimerane nízke a v rozpore s obvyklou súdnou praxou.

10. Predovšetkým treba zopakovať, že v zmysle ustanovení § 62 a nasl. Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, pričom obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, s tým, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

11. Rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletých možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (por. § 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 121 CMP). V zmysle záverov aplikačnej praxe treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného, dôvodom na zmenu rozhodnutia sú však len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Nie je totiž žiaduce a prípustné reparovať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch. Zmenu pomerov treba chápať ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcim rozhodnutiu súdu.

12. Porovnaním a vyhodnotením okolností rozhodujúcich pre určenie výšky výživného na maloletú A. a maloletú B. v čase posledného rozhodovania súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/63/2018 a v čase vydania napadnutého rozsudku, dospel aj odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že od roku 2018 nepochybne nastala podstatná zmena pomerov na strane účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Predovšetkým už uplynutím viacerých rokov, počas ktorých maloleté deti vyrástli, mal. A. postúpila do druhého stupňa základnej školy a mal. B. z materskej školy na základnú školu, ktoré skutočnosti samotné sú v rozhodovacej praxi všeobecných súdov SR považované za takú podstatnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, keďže nepochybne s nimi súvisí nárast nákladov na výživu maloletého dieťaťa. Celkové pravidelné mesačné náklady na výživu maloletých boli ustálené súdom prvej inštancie v správnej výške 338,- eur na mal. A. a 315,- eur na mal. B.. Pokiaľ otec namietal v prípade mal. A., že súd nemal zohľadniť položku 30,- eur na stravu v škole s odôvodnením, že táto dcéra sa podľa jeho informácie nestravuje v škole ale doma (údajne sa odhlasuje z obedov), a žiadal preto vychádzať u nej z celkovej sumy mesačných výdavkov 308 eur namiesto 338,- eur, odvolací súd toho názoru nebol. Ak totiž pri súdom uznaných priemerných odôvodnených nákladoch detí 100,- eur na stravu doma a 30,- eur na stravu v škole by u maloletej A. mal súd vychádzať z toho, že v školskej jedálni nejedáva, nutne by muselo dôjsť k zvýšeniu jej výdavkov na stravovanie v domácnosti, pričom suma 30,- eur by predstavovala primeraný ekvivalent. Preto odvolací súd považoval výdavky na obe maloleté deti na primerané v sume, ustálené súdom prvej inštancie.

13. Pokiaľ ide o príjem rodičov, súd prvej inštancie tiež správne z vykonaného dokazovania uzavrel, že u otca nedošlo k podstatnej zmene, pretože oproti výške čistého príjmu 943,- eur, ktorý dosahoval v čase posledného rozhodovania, dosahuje v súčasnosti 954,- eur (teda jeho príjem sa zvýšil o 11,- eur), zatiaľ čo matke sa príjem zo zamestnania podstatne zvýšil a to o 200,- eur (posledne dosahovala 800,- eur a v súčasnosti 1.008,- eur), okrem toho poberá daňový bonus na dve deti 87,20 eur a prídavky 25,88 eur na každé z detí. Súhrn matkiných príjmov potom predstavuje cca 1.147,- eur.

14. Matka v odvolaní namietala, že otec plne nevyužíva svoj potenciál, pretože v súčasnosti dosahuje v podstate identické príjmy ako v roku 2018, čo v kontexte vysokej inflácie znamená, že de facto zarába menej ako pred štyrmi rokmi, a táto pasivita mala byť zohľadnená pri posudzovaní jeho možností a schopností. Odvolací súd však nemohol dať v tomto matke za pravdu. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že otec je naďalej (tak, ako tomu bolo pri minulom rozhodovaní) riadne zamestnaný na plný úväzok v H.. A. H., kde dosahuje primerané príjmy a okrem toho si privyrába aj vedľajším pracovným pomerom ako zamestnanec I. E. E., H., preto nemožno hovoriť o pasivite pri obstarávaní príjmov, keďže otec pracuje aj nad rámec bežného pracovného času. Aj odvolací súd po oboznámení sa s relevantnými skutkovými zisteniami musel preto uzavrieť zhodne so súdom prvoinštančným, že otcovi ohľadom využívania jeho schopností a možností nemožno nič vytknúť, pričom inflácia nie je otázkou, ktorú by mohol ovplyvniť.

15. Pokiaľ ide o možnosti a schopnosti rodičov maloletých a ich majetkové pomery, súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu postačujúcom pre rozhodnutie vo veci, a odvolací súd zistený stav v celom rozsahu preberá, keď ani v odvolacom konaní nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti. Zároveň treba konštatovať, že súd prvej inštancie napriek tomu, že vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie skutočného stavu, dospel k nesprávnemu záveru pokiaľ ide o výšku výživného zodpovedajúcu možnostiam a schopnostiam povinnej osoby, a to z dôvodu nie celkom správneho právneho posúdenia.

16. O nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) ide vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd zistil, že pri posudzovaní primeranosti výšky výživného na maloleté deti súd prvej inštancie nepostupoval riadne v zmysle kritérií určených Zákomom o rodine v § 62. Totiž za nie celkom presný a korektný bolo treba považovať záver súdu prvej inštancie, vyslovený v bode 13 odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorého „matka svoju vyživovaciu povinnosť nenahrádza osobnou starostlivosťou o maloleté deti, nakoľko chodia do školy“. Výhrady matky obsiahnuté v jej odvolaní, ktoré sa týkajú uvedeného argumentu prvoinštančného súdu treba považovať za plne opodstatnené. Zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti rodiča totiž vychádza práve z predpokladu, že dieťa počas doby maloletosti potrebuje zo strany rodiča osobnú starostlivosť, i keď jej rozsah a intenzita sa s pribúdajúcim vekom maloletých mení (čím útlejší je vek dieťaťa, tým väčšiu osobnú starostlivosť zo strany rodiča vyžaduje).

Keďže v prejednávanej veci ide o prípad detí vo veku 11 a 9 rokov, niet pochýb, že na matke, ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti, spočíva ešte stále prevažná časť osobnej starostlivosti o ne, matka vo svojom odvolaní pritom vymenovala iba niektoré z úkonov osobnej starostlivosti, ktoré neodmysliteľne k starostlivosti rodiča o maloleté dieťa patria. Je zároveň celkom zrejmé, že školské zariadenie sa stará o maloleté deti výlučne v čase ich prítomnosti v tomto zariadení s tým, že prevažná časť bežných rodičovských úkonov osobnej starostlivosti školskému zariadeniu neprislúcha (varenie, pranie, návšteva lekárov a pod.). Súd je povinný v zmysle § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadať na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Skutočnosť, že v danom prípade sa rozhodujúcou mierou stará o deti matka, nebola sporná a bolo potrebné na to prihliadnúť pri určení výšky výživného. Súčasne však odvolací súd zdôrazňuje, že aj aplikácia tohto ustanovenia je však obmedzená nutnosťou aplikovať aj ostatné kritériá, podľa ktorých sa určuje výška výživného, a to hlavne prihliadať na schopnosti a možnosti povinného rodiča.

17. Tak ako uviedol už prvoinštančný súd, v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho odvolacieho súdu vo veciach výživného sa vychádza z toho, že pokiaľ sa dieťa nachádza vo výlučnej osobnej starostlivosti jedného rodiča, je tu povinnosť druhého rodiča kompenzovať nedostatok vlastnej osobnej starostlivosti o dieťa platením súm určeného výživného, pričom výška jeho vyživovacej povinnosti (ktorou sa podieľa na plnení všetkých jeho vyživovacích povinností) určenej súdom sa pohybuje obvykle v rozmedzí od 20% do 30% čistého mesačného príjmu zamestnaného rodiča, s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam prípadu, čo v danom prípade predstavuje u otca pri zistenom priemernom čistom mesačnom príjme 954,- eur sumu od 191,- eur do 286,- eur na obe jeho vyživovacie povinnosti. Vzhľadom k tomu, že išlo o prípad maloletých, ktorých potreby sú štandardné a primerané veku a ktorých náklady na výživu nie sú mimoriadnym spôsobom zvýšené (zo zdravotných či iných dôvodov), ani odvolací súd nepovažoval za dôvodné prikloniť sa pri určení výživného k hornej hranici takto zisteného rozsahu, ako požadovala matka. S prihliadnutím na relatívne nízky vek maloletých, ktoré navštevujú iba základnú školu, tu nebol dôvod určiť výživné pri hornej hranici obvyklého rozpätia, obzvlášť keď tu neboli žiadne také výnimočné okolnosti, ktoré by zdôvodňovali vyššie než obvyklé výživné. Nejde ani o prípad, že by sa otec s deťmi vôbec nestretával, a teda že by sa vôbec nepodieľal na ich osobnej starostlivosti (v tomto prípade sa otec síce s deťmi stretáva iba sporadicky, ale tvrdí, že je to vinou matky, ktorá mu v tom bráni), alebo že by maloletým nad rámec súdom určeného výživného vôbec ničím neprispel (otec sporadicky deťom dáva vreckové, keď sa s ním stretnú, mal. A. dal k narodeninám 50,- eur). Otec maloletých tiež nemá nadštandardné príjmy a preto nebolo namieste určiť jeho deťom nadštandardné výživné. Výživné má byť zároveň primerané ich odôvodneným potrebám, netreba však zabúdať, že konkrétne potreby detí sa však za odôvodnené posudzujú v kontexte možností a schopností oboch rodičov, nie len toho rodiča, ktorému nie sú zverené do osobnej starostlivosti. Jednou zo základných zásad aplikovaných pri rozhodovaní o výživnom je zásada, že životná úroveň dieťaťa musí kopírovať životnú úroveň jeho rodičov (a to tak vysokú, ako aj nízku). Pokiaľ v tomto prípade rodičia spolu dosahujú mesačné príjmy cca 2.100,- eur, bolo síce dôvodné posúdiť ako odôvodnené potreby maloletých v sume 338,-eur a 315,- eur, pretože životná úroveň ich rodičov vynakladanie prostriedkov v uvedenej výške umožňuje. Za optimálneho stavu, pokiaľ by možnosti a schopnosti otca toto dovoľovali, mal by sa na ich úhrade podieľať prevažnou mierou otec a to vzhľadom na osobnú starostlivosť matky o maloleté deti. O taký prípad sa však nejedná, pretože otcov dosahovaný príjem a jeho výdavky, pri súčasnom zohľadnení celkovej jeho životnej úrovne takýto záver neodôvodňujú. Zohľadniac všetky uvádzané okolnosti, za primerané výživné v prejednávanej veci považoval odvolací súd sumu 130,- eur na maloletú A. a sumu 110,- eur na maloletú B., čo predstavuje cca 25% čistého mesačného príjmu otca. Keďže v tomto prípade matka je tým z rodičov, ktorý dosahuje vyššie mesačné príjmy, budú zvyšné potreby detí musieť byť uhrádzané z príjmov matky a prídavkov na deti.

18. Vzhľadom k zvýšeniu výživného od podania návrhu na súd vznikol otcovi ku dňu vyhlásenia rozsudku prvoinštančným súdom nedoplatok na zročnom výživnom, teda za dobu od 10.02.2022 do 31.05.2022. Pri jeho výpočte súd zohľadnil jednak termín splatnosti (15. deň v mesiaci vopred) a jednak výživné, ktoré otec dovtedy platil podľa pôvodného rozhodnutia, t.j. 80,- eur na mal. A. a 70,- eur na mal. B. mesačne. V uvedenom období mal na dcéru A. pri výške zvýšeného výživného v sume 130,- eur zaplatiť sumu 478,- eur, vypočítané ako pomerná časť zvýšeného výživného za 19 dní mesiaca február 2022 (130,- eur : 28 dní x 19 dní), t. j. 88,- eur + zvýšené výživné za mesiace marec až máj 2022 (3 x 130,- eur), t.j. 390,- eur. Podľa pôvodného rozsudku však zaplatil iba 294,- eur, vypočítané ako pomerná časť pôvodného výživného za 19 dní mesiaca február 2022 (80,- eur : 28 dní x 19 dní), t. j. 54,- eur + pôvodné výživné za mesiace marec až máj 2022 (3 x 80,- eur), t.j. 240,- eur. Nedoplatok tak predstavuje rozdiel

medzi nimi 184,- eur (478 – 294). Na dcéru B. mal pri výške zvýšeného výživného v sume 110,- eur zaplatiť sumu 404,-eur, vypočítané ako pomerná časť zvýšeného výživného za 19 dní mesiaca február 2022 (110,- eur : 28 dní x 19 dní), t. j. 74,- eur + zvýšené výživné za mesiace marec až máj 2022 (3 x 110,- eur), t.j. 330,- eur. Podľa pôvodného rozsudku však zaplatil iba 258,- eur, vypočítané ako pomerná časť pôvodného výživného za 19 dní mesiaca február 2022 (70,- eur : 28 dní x 19 dní), t. j. 48,- eur + pôvodné výživné za mesiace marec až máj 2022 (3 x 70,- eur), t.j. 210,- eur. Nedoplatok tak predstavuje rozdiel medzi nimi 146,- eur (404 – 258).

19. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

20. Vzhľadom na celkovú sumu nedoplatku a s prihliadnutím na pomery otca, jeho príjem a nevyhnutné výdavky, bol odvolací súd zhodne s matkou maloletých tohto názoru, že nie je dôvodné povoľovať otcovi splátky, ako to urobil prvoinštančný súd. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia má súd možnosť lehotu troch dní na plnenie predĺžiť a určiť, že peňažné plnenie možno plniť v splátkach. Ak toto osoba zaviazaná na plnenie navrhne, súd sa musí jej návrhom zaoberať a zisťovať, či sú splnené podmienky pre poskytnutie dlhšej lehoty. Pri priznaní výhody splátok súd zohľadňuje najmä výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť povinnej osoby a v konaní prejavenu snahu o plnenie. Je pritom na úvahe súdu, či po oboznámení sa s relevantnými skutočnosťami výhodu splátok umožní alebo nie, v akom rozsahu a za akých podmienok. V zmysle ustálenej judikatúry slovenských súdov výška splátok musí byť primeraná výške priznaného plnenia tak, aby bol dlh zaplatený najneskôr do troch rokov.

21. Odvolací súd v predmetnej veci nepovažoval za dôvodné poskytnúť otcovi na zaplatenie zročného výživného splátky, keďže z výsledkov vykonaného dokazovania nebola preukázaná ich dôvodnosť. Otec o takéto splátky v konaní ani nežiadal a v odvolaní sa k argumentácii matky týkajúcej sa tohto výroku vyjadril iba všeobecne a to v tom zmysle, že povolenie splátok zročného výživného je bežnou súdnou praxou. S týmto tvrdením síce odvolací súd nemá dôvod nesúhlasiť, nemožno však uzavrieť, že by o povolení splátok bolo možné rozhodovať v prípade výživného celkom automaticky, ich povolenie vždy závisí od individuálnych okolností každého prípadu. Otec má v tomto prípade uloženú povinnosť zaplatiť dlh na zročnom výživnom na obe deti spolu vo výške 330,- eur, ktorá suma vzhľadom k výške jeho príjmov ani pri jednorazovom splatení nemôže pre otca ani jeho rodinu znamenať ohrozenie existenčných potrieb (navyše v rodine, kde pracujú obaja partneri) a hoci nepochybné dôjde na strane otca k prechodnému finančnému diskomfortu, niet dôvod uprednostniť záujem otca pred záujmom maloletých detí, osobitne vzhľadom na spotrebný charakter výživného, na ktorý správne poukazovala matka v odvolaní. Vyhodnotením okolností prípadu odvolací súd dospel k záveru, že princípu vyváženej ochrany práv účastníkov tohto konania zodpovedá lehota na plnenie bez povolenia splátok, avšak dlhšia než bežná lehota troch dní, a to lehota 30 dní.

22. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 388 CSP zmenil tak, že výživné na maloletú A. zvýšil na sumu 130,- eur a na maloletú B. na 110,- eur od podania návrhu a vzniknuté nedoplatky uložil otcovi zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

23. O trovách prvoinštančného ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovení § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

24. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).